

Független Magyarország

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Mátyás király-ter 8.** Telefon-száma: 154.
 FODOR KAROLY Helyettes szerkesztő: JEGESS JÓZSEF
 Előfizetési árak: Egy szám 8 korona, Negyedévre — — — 450 — K

Fenyegetődzik az oláh külügyminiszter.

Bukarestből jelentik, hogy a parlament rendkívüli ülés szakát tegnap berekesztették. A kamara utolsó ülésén a magyar parlamentben a román királyi párkoonázás alkalmából elhangzott beszéd tárgyában Jorga képviselő meginterpellálta a külügyminisztert, aki válaszában kijelentette, hogy Szilágyi Lajos beszédére csak megvetéssel válaszolhat. A magyar kormány jól tudja, hogy Románia a békeszerződés keretén belül fenakarja tartani Magyarországgal a jó viszonyt, ha azonban tényleg Románia ellen intézett szenvedélyes támadások, úgy a magyar kormánynál meg lesz annak a következménye.

Losoncon nem veszik be a cseh tanárokat.

Budapest. Magyar Kurir: A losonci reálgimnázium 6 cseh tanára az ottani „tűrhetetlen” viszonyok miatt elhagyta állását. Állásuk mostanáig nincs betöltve, mert a cseh tanárok közül senki sem vállalkozik arra, hogy Losoncon tanítson.

A közalkalmazottak ellátása.

Budapest. A közalkalmazottak természetbeni ellátásának készpénzben való váltás összegét a pénzügyminiszter november hóra személyenként 3000 koronában, a burgonya váltáspénzét 2700 koronában állapította meg.

Ismét megdrágulnak a budapesti lapok.

November 1-től a budapesti napi lapok példányonként 20 koronába fognak kerülni, mert az újságpapíros ára újból lényegesen emelkedett, de újból emelkedtek az összes munkabérek is.

Magyarország állásfoglalása a nemzetközi munkaügyi értekezleten.

G. n. A nemzetközi munkaügyi értekezleten Heller Farkas, a megyetem dékánja, aki a magyar kormány képviselőjében jelent meg, a következőket mondta Magyarországról: „Magyarország alkalommal elsősorban jelent meg a nemzetközi munkaügyi értekezleten, ezért nem akarja Thomas igazgatót beszédét kritizálni. Magyarország bejelenti, hogy a nemzetközi munkaügyi értekezleten való megjelenése

v l kötelezettségeket vállal azokat teljesíti is, bár nemzetközileg a legsúlyosabb helyzetben van. Már megkezdte a kormány a szociális törvények sorozatának előkészítését a kormány, a munkaadók és a munkások érdekeinek megvédésére. Igyekezni fog a magyar kormány a törvényjavaslatokat a nemzetközi munkaügyi értekezleten hozott határozatokkal összhangba hozni.

November 4-én ül össze a velencei választott bíróság.

Bécs. A Politische Correspondenz értesítése szerint a velencei jegyzőkönyv határozatai alapján kiküldött választott bíróság tárgyalásait elkezdte. A bíróság elsősorban Ausztria részéről Nyugat-Magyarország kérdelmese átadása miatt tá-

masztott kártérítéssel foglalkozik. A tárgyalásokat november hó 4-én kezdik meg a Maina melletti Frankfurtban Zimmermann dr. polgármester elnöklésével. A tárgyalásokon reméltéleg meghozzák a végleges döntést.

Vihar a prágai nemzetgyűlésen.

Prága. A nemzetgyűlés péntek estére befejezte a kormánynyilatkozatáról szóló vitát, melyet több csúnya incidens tarkított. Schuvonszky szocialdemokrata képviselő Labának szemérméveti, hogy egy vál sztójától 10000 koronát fogadott el italmérési engedély kijárásáért. Laba kijelenti, hogy a 10000 koronát, mint ügyvéd, — ügyvédi kiadásai fejében fogadta el. Dehrer képviselő is, amikor miniszter volt, megfizette magát. Markovics, aki most miniszter, ügyvédi irodájának vezetésével Dehret bízta meg és a kijárásokért, melyeket Dehrer utján Markovics végz, mindketten részesülnek. De így volt ez Dehrer minisztersége alatt is, amikor

Markovics vezette az ügyvéd irodát. A kormánynyilatkozatot a többség végre is elfogadta, utána Feron német néppárti képviselő mentelmi ügyét tárgyalták. Ennek a tárgyalásnak során tört ki a vihar. Ledemann képviselő kijelentette, hogy Feront nem lehet felelősségre vonni azokért a vádakért, melyeket ellene felhoztak. Nem lehet pedig azt mondani, aki annakidején Ausztriában hazaáruló volt. „Most itt minden németnek kötelessége hazaárulónak lenni” — mondotta Ledemann, mire elemmentáris erővel kitört a vihar, amely csak órák múltán esik le. Feront kisdják a törvényszéknek.

Forradalom Kinában és Japánban.

Belgrád. A Novoje Vremja jelenti a Sláv Bureau nyomán, hogy Kinában és Japánban nagy lázadás tört ki. A felkelőket Sun Jai Sen csapatai is támogatták. Su-Zaut a felkelő csapatok elfoglalták és itt forradalmi kormányt alakítottak.

Minisztertanács volt.

Budapest. A kormány Budapestben időző tagjai Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével pénteken délután minisztertanácsot tartottak. A gyengélkedő kultuszminiszter helyét Petry Pál államtitkár jelent meg. A minisztertanács a folyó ügyeken kívül elsősorban a mezőgazdasági munkabérek megállapításáról szóló törvényjavaslatot vette tárgyalás alá, melyet Nagyatádi miniszter most dolgozott ki.

Uj pártba tömörült az erdélyi magyarság.

Kolozsvár. Az erdélyi magyarság két nagy szervezete, a Magyar Szövetség és a Magyar Nemzeti Párt hosszabb tuziós tárgyalások után egyesült egy új Magyar Pártban. Minden választó kerületben összehívják a 20 éven felüli férfiakat és néket, hogy megválasszák a kiküldött a kolozsvári nagygyűlésre, melyen az erdélyi magyarság egységesen fogja képviseltetni magát. Az új Magyar Párt rövidesen kiállványban fogja programját kifejteni Románia előtt.

Mai zürichi nyitás:

Budapest 0:22
 Brn 14:25 Hollandia —
 N w York 5:53 5, London 24:70,
 Páris 30:15, Milánó 22:20 Prága
 17:40 Budapest 22, Zagreb 23:00
 Zichá — Varsó —, B...
 00072, osztr. bélyegzet 00077

A város gazdálkodása.

Legutóbbi számunkban írtuk meg, hogy a szűkösség a jövő évi költségvetésünket kényszeríti. Az es idői esztendőre, tekintettel arra, hogy már az év végén vagyunk és így idejét mülva, nem készennek költségvetésünket. Mi ugyan nem várjuk teljesen azt a nézetet, most mégis kell tudni, hogy a most folyó és végéhez közelítő esztendőben milyen keretek között mozogott a város bevétele és kiadása, mennyi adót kell a város polgárságának fizetni a város fenntartásához. Hiszen világos és világos, hogy költségvetésünk nélkül mincsem arra lehetőséggé, hogy megállapítsák, mekkora volt a város szükséglete, a kiadásokra mi volt a fedezet és mekkora a hiány és a hiányt miből fedeszték. Viszont el kell mondanunk, hogy a három éves megállapítás ugyan viszonyokat tartalmaz, hogy az es évi költségvetés irányzat elkészítését nagyon megnehezítette, talán lehetetlenné is tette.

Amikor ezt megállapítjuk, amikor elismerjük a költségvetésünk nehézségeit, mégis arra kell rámutatnunk, hogy szükséges, hogy a város vezetősége számot adjon egy évi számközléséről. Nem szabad ezt természetesen bizalmatlanságok vesni, amint hogy nem is az, de igenis szükséges, hogy a város közhatalosainak, jövedelmeinek, bevételeinek és kiadásainak háttérét lássa a közönség. Egy esztendő alatt jövedelmekben, kiadásokban egyenben, értékekben óriási elmozdulások történtek. A városi földek és a városi épületek jövedelmezésében olyan változás állott be, hogy az igen tekintélyes összegre jut. A városnak viszont olyan kiadásai vannak, amelyekről annakelőtte álmolni sem mertünk. Minkeszebről egy rendszeresen megalkotott és mindent becsafogató, mindenre kiterjedő becsafogató kell adni, ha nem tudunk — és nem tudunk — sem városi adókat, sem költségvetésünket készíteni.

A jövő terveiről pedig a város közhatalosai programot vár a városi költségvetésétől. Olyan programot, amely megjelöli azt az utat, amelyen Baja város jövő fejlődésének haladnia kell és amelyért szabad és érdemes anyagi áldozatot hozni. Erről a haladás útját megjelölő programról külön sorozatos cikkben hívatunk fog a közönségre.

Csak a jövő hónap közepén tartathatják meg a városi közgyűlést.

Krudy főispán november elején érkezik Bajára.

A városi közgyűlés ismét halasztást szenved. A terminusok tömegén keresztül most újabb dátumhoz értünk. A közgyűlés most már csak a jövő hó közepén lesz megteremtő a legjobb esetben, amennyiben Krudy főispán csak a jövő hó elején érkezik meg Bajára.

A főispán 29 én Horthy Miklós kormányzó kíséretében Balassagyarmatra utazik. Részlet nélkül hivatalosan Horti-érmege közgyűlésén is, mely november elején lesz és csak az után fog Bajára érkezni. Érkezésének pontos idejét néhány nap múlva közölni fogja a főispáni hivatalal.

A városi közgyűlés tehát néhány héttel ismét elhalasztódott. A tárgyszorozat beszüntése már folyamatban van, de a közgyűlés napja már bizonytalan. Ha a főispán megérkezése elől újabb akadályok gárdolnak — a közgyűlés ismét elmarad.

Az ellátatlanok listje.

Október 31-ike után nem lesz kedvezményes adófizetés.

Mint a tegnapi számunkban is írtuk, az új földadójavaslat értelmében megengedett kedvezményes földadó fizetés október 31-én befejeződik. Ezen az nem lehet 8000 koronás árban és 5 százalékos kedvezmény mellett, sőt mint ismeretes, nagyobb kedvezmények is élvezhetők — földadót fizetni. Mindenkinek érdeke lett volna tehát, hogy adóját, melyet így is úgy is meg kell fizetni, előzőre tartsa.

As előleges adófizetés nem csupán előnyös, de hasznos kötelesség is. A kormány csak úgy tudja biztosítani az ellátatlanok számára szükséges quoniam gabonát, ha a városi és vármegyei gazdasági bizottság módját nyújt neki ehhez. Kétös érdeket képviselünk tehát akkor, amikor az érdekelteket felhívjuk arra, hogy földadójukat minél előbb rögzítsék.

Hivatalos helyről úgy informáltak bennünket, hogy a pénzügyminiszter nem fogja prolongálni az okt. 31-i terminust. Ha a kiadott nap letelik — a kedvezményes adófizetés lehetősége is el fog múlni ismételen felhívjuk tehát a gazdákat, hogy földadójukat a hivatalos néhány nap alatt a saját és a hazájuk érdekében is fizessék be.

Vitézi telek avatás Kiszálláson

Vitéz Rátvay Imre ezredes és vitéz Máthé Gyula t. hadnagy ünnepélyes vitézi-telekbe iktatása

Kiszálláson nagy ünnepségek keretében avatták telekbe vitéz Rátvay Imre ezredes és vitéz Máthé Gyula t. hadnagyot. Az ünnepségen megjelentek: Siménfalvy Tihamir vitéz ezredes, törzskapitány a kormányzó képviselőjében, Balás Gyula Bács-megye főispánja, vitéz Rátvay Imre ezredes és vitéz Máthé Gyula t. hadnagy, a telekbe avatandó vitézek, Balázs Pety Kálmán ujszabadkai és Vojnic Ferenc bajai polgármesterek, Kulcsosics Viktor főszolgabíró, Tóth Károly dr. szegedi egyetem tanár, farkasfalvi Mészáros Gyula, Piski Zoltán és Bugyáki Lajos vitézek, Abisich Jenő rk. tábori lelkész és még sokan.

As iskola nagyszobájában díszközgyűlés volt melyet Kulcsosics Viktor főszolgabíró nyitott meg. Küldöttséget monszatottak a kormányzó képviselőjéért és a megadományozandó vitézekért. Gluzsák Ferenc dr. orvosi főosztály a megjelenteket, utána Simonfalvy ezredes, törzskapitány emelkedett szószó. Beszédében emléztet a két vitéz érdemeit Vitéz Rátvay Imre ezredes 1914-ben a szerb fronton, 1915-ben Isonzónál, 1917-ben a baioneti faszikon tett bizonyosságát emellett, hogy vitéz katoná. Vitéz Máthé Gyula a 4 huszárezred zászlósa 1916-ban a lovassági harcokban vett részt. Orosz fogságba került, de hamarosan megszökött és újból

jelentkezett frontszolgálatra. A vörös vralom alatt mindretten derék tagjai voltak a nemzeti hadseregnek.

Esután az alábbi szavakkal iktatta t. telekbe a két vitézt:

— Vitéz bajtársaim! Nagy Urunk adományozta a Boncompagni Ludovisi József hercegnek és San Martino di Valperga Henrik gróf által nemeseleikden felszámolt telekből 120 holdat vitéz Rátvay Imre ezredesnek és 80 holdat vitéz Máthé Gyula t. hadnagynak a birókába adja. Vitéz bajtársaim! A heza látjátok nem feledkezett meg hősi tetteiről, ti sem feledkeztek meg soha a hazáról. Legyenek a leszármazottaitoknak erényei méltók az apák erényeihez (Átdolgozva a brtkbavetel szövegét a jelenlét a két esztet torba rejtett rögzdarabot)

Dátben díszbéd volt, melyen az ifjú Boncompagni herceg is részt vett. Az ebédem Balás Gyula vármegyei főispán a tolmácsokra mondott felkésztőt.

Munka és kenyér.

Ha a tisztviselő felesége dolgozik.

Érdemes és figyelemre méltó dologra hívják fel a figyelmünket. A városban szerezésben meghonosították a kendőköltést, mint háziipart. En a háziipar, amit már többször is megemléztünk, sok sok embernek egy kis keresetet jelentett, úgy, hogy a szegény emberek szűkössé kerültek ezzel egészíthették ki és így a megélhetésüket megkönnyíthették.

Szűkössé fizetett tisztviselő, közhatalosi alkalmazottak és szolgák feleségei kapva kaptak a kereseti lehetőségén és az is, mint sok más és szűkössé annyony elmenek a kendőköltéssel foglalkozó vállalkozóhoz, vállalkozó heti 1-2 kendőköltésre, ami a férj nagyon szűkössé állami, megyei, vagy városi fizetését 400-800 korona heti keresettel pótolja. Es persze még nem jelent az, hogy annál a tisztviselőnél, vagy szolgánál beállott a jólét, csupán azt jelenti, hogy kissé lett a nélkülözés, több húsra, krumplira, babra jutott.

Most arról értesülünk, hogy az olyan szolgáktól és tisztviselőktől, akiknek a felesége kendőköltéssel foglalkozik és heti néhány száz koronát meg keres, elakarják vonni az állami ter-

A Bajai Első Magyar Országgyűlési választókörzlet, hogy a módjukban legyen gyártmányaiknak piacot megint ellátva. Bácska egyeteme Bors Győzőján.

Az Első Magyar Biztosító Társaság helybeli főigazgatója István-tér 5. sz. **tisztviselő,** lehetőleg a

pénzbeszedés szolgálat, munkát

Nem kobbé

sem apró pirosot pazarolni, ügyintézésrel vesztés akar

eni mert egy állam alügyintézésébe rakott fa kocsz azonnal minden hástartásba kerül

1 csomag K 50 : Minden !!

Tánczó Baja, Erzsébet u. 5.

ELVET

egy fakelát 700 K pénztartalék István-utcától a földig tegnap megérkezett megint kap ha a szűkössé be-szolgálat

A bajai szegény-iskola **irodát,** **szőlő** Ugyanakkor a leveleket kapta. Csokrolak.

Bortő gumók **Hordókat**

mindentévesen rakt

Az Első Magyar és Mezőgazdasági mészaki

URÁNIA MOZGÓ. A

Szo-baton d. u. 6 és este 8 órakor jótékony célú előadás. Vasárnap d. u. 2-4-6 és este 8 órakor

A német filmművészet legnagyobb újdonsága **MISS BERYLL**

Színjáték 5 felvonásban. — Főszerepben: LIA MARA és FRIEDRICH ZELNIK

Epítőmesterek és építetők figyelmébe!
 Szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga
 fagyálló, tűzálló, vízáthatlan állandó raktár és egyed-
 árúított hely az
Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár
 Baja, Kölcsey-utca 2 szám alatt (Budapesti-ut sarak)

Boros hordók :
 minden nagyságban
 200 literrel 500 literig
 kölcsön kaphatók
 pénzért vagy borért
SANDOR LÁSZLÓ
 városi vendéglőnél,
 Pályaudvar.

Mindenkinek fontos!
 hogy a téli fűtő szénét azon-
 nal beszerezze.
Forduljon bizalommal
Jerkovits Sandorhoz
 Szenes utca 6
 Telefon 75. — Telefon 75.

FENYVES
C É G
 még mindig a régi olcsó
 árakon árusít :
 Öltöny és kosztüm kelmét
 selymeket és vásznakat.
 Kanavász és festék nagy
 választékban.
Budapest, IV., Károly-körút 10.

Eladunk:
 310—200—50—20 h. birto-
 k. Kisebb nagyobb ess ádi
 házat, szőlőt és legelőt.
 Eladó irás irógépet péna-
 szerínyt, üzletberendezést.
Béret: Baján forgalmas
 helyen anonnál elfogálható
 vendég, 219 h birtokot,
 76 q-on nyereséjelmélet.

ÁSVÁNYVIZ
 raktársat kiárusítom.
 Aki téli szükségletét be-
 szeresni készje, egy ná-
 lam az ásvány és gyógy-
 vizet a napi éron alul
 kapja.

Keresünk
 Brickot Ba és kisebb na-
 gobb házat frut, terményt
 és állóállatot. Kőcsőűket
 kisebb nagyobb összegekben
 a leggrövidebb idő alatt
 kővessük.
„PIAC”
 Dunamenti Üzletve-
 zetőség Baja, Mé-
 száros Lázár-u. 22.
 Válassz bármely.

KRISTALYVIZ
 1/2 liter 5 K
 " " 1 " 14 K
 " " 1 1/2 " 22 K

Az üvegeket a felszámí-
 tott árban vezetem vissza
 Eladó egy álló és egy
 politurcs nagy írószálat,
 herdőlvár sőt kőtől és
 bak, egy puít álvánnyal
 és toaűtlemény az ó aszk-
 rényvel.

ELSŐRENDEŐ
POROSZ 1010-
 szenet
 háztartási, ipari és mező-
 gazdasági célokra a feltö-
 szilezini Hohenhe bányák Mex,
 Georg, Oheim, Fanny stb.
 tárnáiból azonnal a legolcsóbb árban
 szállít bármely vidéki állomásra is

Legmagasabb
árban vásárolunk
 műbescű festme
 nyeket antique
 butort, porcellant
 s minden más re-
 giséget Meghi-
 vá s r a szemé-
 lyesen jövünk
Pap J. és J.
 Budapest IV Régi posta
 utca 5. Telefon 166—56

Winter Hermann
 szénnagykereskedő, a porosz
 Hoh nlohe bányák vezér-
 eeo képviselője. eeo
 Budapest, V. Lipót-körút
 16 Telefon 25—62 112—69, 165—60.

Hangszerek. — Zongorák.
Gramofonok.
 Minden hangszerünkért jóállást vállalunk!
 Királyi hangszergyár
Sternberg
 Budapest, Rákóczy-ut 60/c
 számu saját palotájában
 írja meg azonnal, hogy milyen hangszere-
 van szüksége és mi arról díjtalanul kü-
 dünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik.
 Javítandó hangszert küldje postán
 gyárunkba. — Jutányosan újfalaktuk. —
 Gramofontulajdonosainak legújabb hang-
 lemezekről ingyen és bérmentve küldük
 műsorjegyzékünket.

POLLÁK JÓZSEF
 bútorgyáros
deszka, épületfa, cserépkereskedése
 Nagy választék
 Szolid kiszolgálás
 Pesti-ut 4 szám.
 Olcsó árak
 Nagy bh tételtek
 házhoz szállítva

Éjjeli inspekciós
 október 23 től október 30 ig
 reggeltől fél 8 óráig és vasár-
 nap délután nyitva
LOVASSY ODON
 KÖNYVREKERTÁRA

ETERNIT-MŰVEK, HATSCHÉK LAJOS, KÖZPONTI IRODÁJA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

Baja és környéke
 részére
 valódi „ETERNIT” palát
 Hatschek Lajos „Eternit” művek
 szabadalma
csak
Goldschmidt Lajos
 — Iakereskedő Baján árusít. —
 naponta egy 2 méter magas, új Meidinger-hályha eladó.